ការវិភាគ

របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិត ហុក-សាវណ្ណ
ក្រោមប្រធានបទ លក្ខណៈនៃព្រះពុទ្ធ

www.hoksavann.org

ថ្ងៃទី២១ មីនា ២០១៣

ព្រះពុទ្ធពុំមែនជាអាទិទេព ពុំមែនជាទូតរបស់អាទិទេព និងពុំមែនជាអ្នកបែងភាគពីព្រះអាទិទេពឡើយ *(The Buddha is neither a god nor a prophet nor the incarnation of god)* ។ ប៉ុន្តែព្រះអង្គមានជាតិជាមនុស្សជាន់ខ្ពស់ ដែលមានសេចក្តីព្យាយាម ស្វែងរក ***អរិយសច្ចធម៌*** រហូតសំរេចការត្រាស់ដឹងដល់ការរំដោះទុក្ខ បានជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ *(but a supreme human being who, through his own effort, attained to Final Deliverance and perfect wisdom, and became the peerless teacher of gods and man)* ។ សេចក្តីទុក្ខជាបញ្ហាដែលមនុស្សសត្វត្រូវដោះស្រាយ អ្វីដែលជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ធម្មជាតិអ្វីជាការរំលត់ទុក្ខ និងមធ្យោបាយបែបណាជាផ្លូវទៅកាន់ការរលត់ទុក្ខ ។ បញ្ហាទាំងនេះព្រះពុទ្ធបានរកឃើញតាមការត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះអង្គ ។ ការត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះអង្គពុំមែនដូចការរកឃើញរបស់មនុស្សធម្មតា ដូចជាការឃើញអ្វីមួយរបស់ក្រុមអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រជាដើមឡើយ ។ ក៏ខុសគ្នាពីការបញ្ចេញទស្សនៈរបស់ក្រុមអ្នកទស្សនវិទូបស្ចិមប្រទេសនិងបូពាប្រទេស ។ ការត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះពុទ្ធជាលទ្ធផលចេញពីការអប់រំព្រះទ័យព្រះអង្គដ៏បរិសុទ្ធ ផុតចាកសេចក្តីសៅហ្មងទាំងអស់តាមរយៈសមថៈ វិបស្សនា ចំណែកក្រុមវិទ្យាសាស្ត្រនិងក្រុមទស្សនវិទូពុំមានលក្ខណៈដូចព្រះពុទ្ធឡើយ ។ ការរកឃើញអ្វីមួយរបស់ក្រុមវិទ្យាសាស្ត្រ និងការបញ្ចេញទស្សនៈអ្វីមួយ ដែលហៅថា ***ទស្សនវិជ្ជា*** របស់ក្រុមទស្សនវិទូ តាមរយៈសម្ភារៈយកមកពិសោធតាមការគិតត្រិះរិះពិចារណា ដែលជាគំនិតធម្មតារបស់មនុស្សបុថុជ្ជន ដែលមាន ***លោភៈ ទោសៈ មោហៈ*** ពុំអាចឃើញការពិតដល់ជំរៅឡើយ ។ មានទស្សនវិជ្ជាខ្លះត្រូវគេយកទៅអនុវត្តធ្វើឲ្យពិភពលោកវិនាសដូចជា ទ្រឹស្តីរបស់កាលម៉ាក មេទ្រឹស្តីកុម្មុយនិស្តជាដើម ។ ដូច្នេះទស្សនវិទូទាំងនោះ ពុំឃើញការពិតទៅតាមការពិត ជាមាគ៌ានាំសង្គមមនុស្សទៅរកសុខសន្តិភាពឡើយ ។ ចំណែកព្រះពុទ្ធវិញ ព្រះនាមជា ***អរហំ*** ព្រះអង្គមានព្រះទ័យបរិសុទ្ធផុតចាកគ្រឿងសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង មានបញ្ញាមុតថ្លា ត្រាស់ដឹងនូវធម៌ពិតដែលហៅថា ***អរិយសច្ច*** មាន៤ប្រការគឺ ***ទុក្ខសច្ច*** សេចក្តីទុក្ខរបស់មនុស្សសត្វ បានដល់ការកើតមានជាតិ ។ ***សមុទយសច្ច*** ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ បានដល់អវិជ្ជា តណ្ហា សេចក្តីប្រាថ្នារបស់មនុស្សសត្វ ។ ***និរោធសច្ច*** ការរំលត់ទុក្ខ បានដល់ព្រះនិព្វាន ។ ***មគ្គសច្ច*** ផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ការរំលត់ទុក្ខ បានដល់មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ។ ការត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច៤នេះហើយ ទើបព្រះនាមថា ***សម្មាសម្ពុទ្ធោ*** ប្រែថា ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ដែលជាធម៌នាំមនុស្សសត្វឲ្យចេញចាកទុក្ខ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨នេះគឺ ***សម្មាទិដ្ឋិ*** ការយល់ត្រូវ ***សម្មាសង្កប្បៈ*** ការត្រិះរិះត្រូវ ***សម្មាវាចា*** វាចាត្រូវ ***សម្មាកម្មន្តោ*** ការងារត្រូវ ***សម្មាអាជីវោ*** ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ***សម្មាវាយាមោ*** ការព្យាយាមត្រូវ ***សម្មាសតិ*** ការនឹករលឹកត្រូវ ***សម្មាសមាធិ*** ការតម្កល់ចិត្តត្រូវ ។ ដោយសារព្រះពុទ្ធអង្គឃើញសច្ចធម៌៤ប្រការនេះ ដែលគ្មានតាបសឥសីណាសម័យពុទ្ធកាលឃើញមុនព្រះអង្គនេះហើយ បានជាមានតាបសឥសី និងមនុស្សគ្រប់ឋានៈចូលគោរពធម៌ព្រះអង្គ ទើបមានព្រះនាមមួយទៀតថា ***សត្ថាទេវមនុស្សានំ*** ប្រែថា ព្រះអង្គជាសាស្តាចារ្យនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ តាមន័យនេះ គេពុំអាចប្រៀបធៀបព្រះពុទ្ធជាព្រះអរិយៈដ៏បរិសុទ្ធ មកជាមួយនឹងទស្សនវិទូក្នុងលោក ដែលមានចិត្តសៅហ្មង ប្រកបដោយអវិជ្ជា តណ្ហាបានឡើយ ។ គេពុំត្រូវប្រើពាក្យថា ព្រះពុទ្ធក៏ជាទស្សនវិទូមួយអង្គដែរ ហើយពាក្យប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះអង្គជាទស្សនវិជ្ជានោះឡើយ ព្រោះព្រះពុទ្ធបានកំចាត់បង់ ***អវិជ្ជ តណ្ហា*** និង ***មិច្ឆាទិដ្ឋិ*** ការយល់ខុសហើយ ។ ចំណែកទស្សនវិទូក្នុងលោកដែលបានបញ្ចេញទស្សនៈអ្វីមួយ ស្របទៅតាមសមត្ថភាពធម្មតារបស់ខ្លួន ពុំអាចឃើញការពិតថ្នាក់បរមត្ថវិជ្ជា កំចាត់បង់នូវការយល់ខុសដូចជាព្រះពុទ្ធបានឡើយ ។ ប៉ុន្តែបើគេនៅតែទទូចចង់ប្រើពាក្យ ចាំបាច់គេត្រូវតែបញ្ចូលពាក្យ ***ញាណ*** មួយទៀត ទៅជា ***ញាណទស្សនវិទូ*** គឺព្រះអង្គជាញាណទស្សនវិទូ ប្រែថា ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងដោយ ***ញាណ*** និង ***ទស្សនៈ*** គឺប្រាជ្ញាឃើញការពិត ។ ក្រុមទស្សនវិទូក្នុងលោកមានមួយភាគមានទស្សនៈត្រូវជាលោកិយសច្ច បំរើសេចក្តីសុខដល់សង្គមមនុស្សបានមួយផ្នែក ។ ចំណែកទស្សនវិជ្ជាមួយផ្នែកទៀត បញ្ចេញទស្សនៈខុស ធ្វើឲ្យសង្គមបង្កើតជម្លោះកាប់សម្លាប់គ្នា ដូចជាទ្រឹស្តី ***កាលម៉ាក*** ជនជាតិអាល្លឺម៉ង់ដែលលោក ***ឡេនីន*** ជនជាតិរុស្ស៊ីយកទៅអនុវត្តចេញជាកុម្មុយនិស្តជាដើម ។ ចំណែកពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធ ធ្វើឲ្យអ្នកប្រតិបត្តិតាមបានទទួលសុខសន្តិភាព តាំងពីបច្ចុប្បន្ននេះទៅរហូតសំរេចព្រះនិព្វានការរំលត់ទុក្ខ ។

សម័យទំនើបនេះ វិទ្យាសាស្ត្រខាងវិជ្ជាពេទ្យបានចំរើនលូតលាស់យ៉ាងអស្ចារ្យ ទាំងបរិមាណ និងគុណភាព មានសម្ភារៈទំនើប និងបច្ចេកទេសដ៏ខ្ពស់របស់វេជ្ជបណ្ឌិតក្នុងការព្យាបាលមនុស្សលោក ។ ប៉ុន្តែទោះបីវិជ្ជាពេទ្យបានចំរើនលូតលាស់យ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏ពុំអាចព្យាបាលមនុស្សឲ្យផុតពីការចាស់ឈឺស្លាប់បានឡើយ ព្រោះការកើតចាស់ឈឺស្លាប់ជាច្បាប់ធម្មជាតិ ដែលគេពុំអាចកែប្រែបាន ។ មនុស្សខ្លះពេទ្យព្យាបាលឲ្យបាត់ឈឺ និងឲ្យផុតពីស្លាប់ គ្រាន់តែជាការពន្យារពេលនៃជម្ងឺនិងការស្លាប់ទៅថ្ងៃមុខប៉ុណ្ណោះ ។ បានសេចក្តីថា មនុស្សសត្វកើតមក ត្រូវតែស្លាប់ទៅវិញ ។ ដូច្នេះការកើតចាស់ឈឺស្លាប់ ហួសពីសមត្ថភាពរបស់វិជ្ជាពេទ្យ ក្នុងផ្លូវអាណាចក្រដែលអាចកែប្រែបាន ។ ចំណែកព្រះពុទ្ធព្រះបរមគ្រូវិញ ព្រះអង្គមានសមត្ថភាពអាចធ្វើឲ្យមនុស្សសត្វផុតពីការកើតចាស់ឈឺស្លាប់ បើគេប្រតិបត្តិតាមធម៌របស់ព្រះអង្គឲ្យបាន

ហ្មត់ចត់ គឺបានសំរេចព្រះនិព្វានជា ***អមតធម៌*** *ប្រែថា ធម៌មិនស្លាប់ ។*

ព្រះពុទ្ធសំដែងអំពីព្រះនិព្វានជាការរំលត់ទុក្ខ ដោយព្រះអង្គសំដែងក្នុងអរិយសច្ចទីមួយ គឺ ***ទុក្ខសច្ច*** *បានដល់ការមានជាតិប្រកបដោយខន្ធ៥គឺ* ***រូប វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ*** *ដែលប្រព្រឹត្តទៅជា* ***អនិច្ចំ ទុក្ខំ*** *និង* ***អនត្តា*** *។ ដូច្នេះបញ្ជាក់ថា សេចក្តីទុក្ខកើតឡើងពីការមានជាតិ ។ កាលណាមានជាតិ តែងបញ្ជូនទៅរកការចាស់ឈឺស្លាប់ ។៚*

*　　　*

*